Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҢА

ССКП Өлөнүөк оройуонунаағы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаағы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 7-с сыла

№ 53 (613)
От ыйын
1
күнэ
1960 сыл.
БӘЭТИНСЭ

Сыната 10 харчы

Профсоюзтар тэрийэр оруолларын үрдэтиэххэ

Профсоюзтар үлэһиттэри иитингэ коммунизм оскуолатынан буолаллар. Киһилэр коммунизмы киэҥ далаһыннаахтык тутууга культурнай, хаһаайыстыбаннай үлэлэргэ актыыбынайдык кытталлар, үлэһиттэри иитии боппуруостарынан дьарыктаналлар.

Биһиги оройуоммутугар хас да профсоюзнай тэрилтэлэр бааллар уонна оройуон политическай, хаһаайыстыбаннай итиэннэ культурнай дьаһалларын олоххо киллэриигэ биир быһаарар күүһүнэн буолаллар. Бу боччумнаах күүс, бэйэлэрин кыахтарынан үлэлиилэригэр тэрийэр, көҕүлүүр оруолларын үрдэтии билиҥҥи бириэмэҕэ кылаабынай соругунан буолар.

Бүгүн семилетка иккис сылын иккис анараргар киирэбит. Оройуон ылыммыт социалистическай эбэһээтэлистибэтин сыл маннайгы анарыгар толоруубут туруга бу күннэргэ түмүктэниэҕэ. Социалистическай эбэһээтэлистибэни толоруута оройуон профсоюзтара эрэйэр курдук актыыбынайдык кыттыылара намыһах таһымнаах буолбутун быһаччы этиллиэх тустаах.

Соторутаағыта ССКП райкомун бюротугар эмп үлэһиттэрин профсоюһун месткомун председателэ таб. Моченкова Р. Т. отчуота дьүүллэһиллибитэ. Бу местком элбэх үлэһиттэрдээх коллективка үлэни ыытар профсоюһунан буолар. Киниэхэ 42 киһи профсоюз чилиэнинэн учуокка тураллар, олгынан баран профсоюзнай үлэ мөлтөхтүк ыытылларын түмүгэр, профсоюз чилиэннэрэ Песьякова, Острелина 1959 сыл устата, оттон Петрова, Иванова о.д.а. 5—6 ый устата членскэй усунуостарын төлөөбөккө сылдьаллар.

Отчуоттаабыт бириэмэҕэ местком мунньаҕа 7 төгүл, коллектив уопсай мунньаҕа икки төгүл ыытыллыбыттар. Ол гынан баран коллектив үлэтин тупсарарга конкретнай дьаһаллар ылыллыбатахтар.

Ылыныллыбыт социалистическай куоталаһыны местком, кини председателэ таб. Моченкова мөлтөхтүк салайар. Коллектив үгүс чилиэннэрэ биирдиилээн эбэһээтэлистибэни ылыынан хабыллыбатахтар. Эбэһээтэлистибэ туолуута мөлтөх туруктаах, оройуон киинигэр санитарнай-профилактическай үлэлэр билигин да тупсарылла иликтэр. Сэллиги, трахоманы утары охсуһууга комплекснай былааны толоруруга үлэ дьаалатынан устардыы тэриллэр. Оттон политическай үлэ коллектив ортотугар адьас мөлтөхтүк ыытыллар.

Профсоюзнай үлэ туруга атын да профсоюзтарга билиҥҥи көрдөбүлгэ эппиэттээбэттик тэриллэр. Кэнники бириэмэнэн культура үлэһиттэрин профсоюһун райкома чилиэнискэй усунуоһу хомуйууттан, биир субуотунньугу ыытыыттан атын биллэр-көстөр үлэни өссө да тэрийэ илик. Сибээс уонна государственнай тэрилтэлэр үлэһиттэрин профсоюзтара да үлэни инициативалаахтык тэрийбэттэр.

Ааспыт сылларга профсоюзтар үлэһиттэр олохторун-дьаһахтарын боппуруоһунан хам-түм дьарыктанар этилэр, кыстыкка бэлэмнэниигэ кытталлара. Быйыл государственнай тэрилтэлэр үлэһиттэрин профсоюһа саас үлэһиттэргэ оттук маһы бэлэмнээһиҥҥэ үлэлээтэ диэххэ сөп.

Ол эрээри бу профсоюз райкома коллектив үлэһиттэрин олохторун-дьаһахтарын боппуруоһунаа өссө да ситэ-хото дьарык таммат. Бириэмэтигэр ороһон биллэр-көстөр дьаһалы ылбат.

Профсоюзнай тэрилтэлэр төһө дьоҕурдаахтык, инициативалаахтык үлэлиилэриттэн, билиҥҥи бириэмэҕэ тирээн турар соруктар ситиһиилээхтик быһаарыллыахтара. Профсоюзтар үлэлэригэр партийнай тэрилтэлэр көмөлөһөллөрө, киниилэр үлэлэрин сүрүннүүллэрэ наада.

—оОо—

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетыттан

Великобритания Коммунистическай партиятын исполкомун председателэ, Англияҕа уонна аан дойдуга рабочай хамсааһын үһулуччулаах деятелэ, эйэ, демократия уонна социализм иһин, Англия уонна Советскай Союз норуоттарын икки ардыларыгар доҕордоһууну бөҕөргөтүү иһин ахсаабат охсуһааччы табаарыс Гарри Поллит Австралияттан Англияҕа кэлэн иһэн бэс ыйын 26 күнүгэр 69 сааһыгар өлбүтүн Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитета диринник курутуйан туран иһитиннэрэр.

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитета.

Румыния Рабочай партиятын III съеһэ сабыллыыта

БУХАРЕСТ, бэс ыйын 25 күнэ (ССТА). Бэҕэһээ Румыния Рабочай партиятын үһүс съеһин делегаттара норуот хаһаайыстыбатын 1960-1965 сылларга сайыннарыы былаанын туһунан съезд директивалаарын уонна Румыния 15 сылга сайдыытын кэскилээх программатын сүрүн сыыппараларын, ону тэҥэ РРП КК отчуотунай дакылаатын туһунан резолюцияны биир санаанан бигэргэттилэр. Съезд Киин Ревизионнай Комиссия отчуотунай дакылаатын уонна РРП Устаабыгар киллэриллэр уларытыылары биһирээтэ.

Бүгүн съезд бэйэтин үлэтин бүтэрдэ. Түмүк мунньахха РРП Киин Комитетын, хонтуруоллуур комиссия, Киин Ревизионнай Комиссия быыбардарын түмүктэрэ иһитиннэриллиннилэр. Ону тэҥэ РРП КК Политбюротун быыбарын түмүгэ иһитиннэрилиннэ. Румыния Рабочай партиятын Киин Комитетын бастакы секретарынан Г. Георгиу-Деж талылынна.

Съезд сабыллыытыгар Г. Георгиу-Деж кылгастык тыл эттэ.

ДОЛИНЮК ЕВГЕНИЯ АЛЕКСЕЕВНА. Социалистическай Үлэ икки төгүл Геройа, Украинскай ССР Верховнай Советын депутата, Украинскай ССР Тернопольскай уобалаһын Мельнице - Подольскай оройуонун Сталин аатынан колхоз звеньевойа.

Советскай Союз Коммунистическай партиятын делегацията Бухарестан эргиллэн кэлиитэ

Румыния Рабочай партиятын үһүс съеһигэр бара сылдьыбыт ССКП Киин Комитетын Президиумун чилиэнэ, ССКП КК Бастакы секретара Н.С. Хрущев баһылыктаах Советскай Союз Коммунистическай партиятын делегацията бэс ыйын 27 күнүгэр Бухарестан Москваҕа эргиллэн кэллэ. ССКП делегациятын састаабыгар сыыттылар: ССКП Киин Комитетын Президиумун чилиэнэ, Украина компартиятын КК бастакы секретара Н. В. Подгорнай, ССКП КК Президиумун чилиэнигэр кандидат, ССКП КК РСФСР-га Бюротун чилиэнэ П.Н. Поспелов, ССКП КК чилиэнэ, ССКП КК отделын сэбиэдиссэйэ Б.Н. Пономарев, ССКП КК отделын сэбиэдиссэйэ Ю. В. Андропов, ССКП Киин Ревизионнай комиссиятын чилиэнэ, ССКП КК отделын сэбиэдиссэйэ Л. Ф. Ильичев, ССКП Киин Ревизионнай комиссиятын чилиэнэ, „Правда“ хаһыат кылаабынай редактора П.А. Сатюков, ону тэҥэ Румыния Народнай Республикатыгар ССРС посола А. А. Епишев.

Внуковскай аэродромҥа делегацияны табаарыстар А.Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф.Р. Козлов, А.Н. Косыгин, О.В. Куусинен, Н.А. Мухитдинов, Д.С. Полянскай, Е.А. Фурцева, Н.М. Шверник, ССКП КК чилиэннэрэ, Москва уонна Московскай уобалас партийнай тэрилтэлэрин салайааччылара, ССКП Киин Комитетын отделларын сэбиэдиссэйдэрэ уонна эппиэттээх үлэһиттэрэ, ССРС-ка РНР дьыалаларыгар бириэмэннэй итэҕэллээх В. Стан уонна посольство үлэһиттэрэ көрүстүлэр.

(ССТА).

Норвегияҕа маҥнайгы советскай промышленнай выставка

Бэс ыйын 25 күнүгэр Ослоҕа Норвегияҕа маҥнайгы советскай промышленнай выставка аһыллыыта буолла.

Выставка аһыллыытыгар Норвегия корола Улаф V, Премьер-министр Э. Герхардсен, министрдэр, общественность представителлэрэ кэллилэр.

СССР Министрдэрин Советын Председателин Бастакы солбуйааччыта А. И. Микоян баһылыктаах советскай правительственнай делегация выставка аһыллыытыгар кэлбитин Норвегия столицатын олохтоохторо итиитик эҕэрдэлээтилэр.

Выставка аһыллыытын официальнай церемониятыгар Норвегия Атын дойдулардааҕы дьыалатын министрэ Х. Ланге тыл эттэ.

Бу кэнниттэн ытыс таһыныытынан көрсүһүллүбүт А.И. Микоян тыл эттэ.

Выставка павильонугар советскай аргыстар макеттара, советскай космическай лабораториялар көтүүлэрин схемата уонна советскай ученайдар космоһы чинчийиилэрин кэпсиир атын да экспонаттар, ону тэҥэ советскай заводтарга оҥоһуллар улахан станоктар, эгэлгэ прибордар көрдөрүллэллэр. Советскай радиотехническай промышленность оҥоһуктарыгар туспа раздел ананна. Выставкаҕа маны таһынан советскай текстиль, араас түүлээх, медицинскэй инструменнар, кондитерскай оҥоһуктар, спортивнай инвентарь, велосипедтар, кинигэлэр уонна да атыттар көрдөрүллэллэр.

(ССТА).

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство салайааччылара саҥа авиационнай техниканы көрүүлэрэ

Бэс ыйын 27 күнүгэр Внуковскай аэродромҥа табаарыстар А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, Н. А. Мухитдинов, Д. С. Полянскай, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов авиационнай техника саҥа көрүҥнэрин көрдүлэр.

Коммунистическай партия уонна Советскай правительство салайааччылара 44 миэстэлээх „ТУ-124“ диэн реактивнай самолету кытта билсистилэр. Бу самолет боруобаҕа сылдьар уонна сотору пассажирскай авиалинияҕа тахсыаҕа. Манна быһаарыылары генеральнай авиоконструктор А. Н. Туполев биэрдэ.

Бу кэнниттэн киһилэр москвич „МИ-1“ диэн үс миэстэлээх пассажирскай вертолету көрдүлэр. Саҥа вертолет куһаҕан суоллаах оройуоннарга дьону таһарга ананан оҥоһулунна.

(ССТА).

КОЛХОЗНАЙ-ПРОФСОЮЗНАЙ ЛААҔЫР АҺЫЛЫННА

Сардаҥалаах самаан сайын дьикти бэйэлээх күнэ. Күөх хонуу ырыаһыт чыычаахтарын тойуктара миньиийбит, кэрии тыа тойуксута — кэҕэ көтөр өрөгөйдөөх сайыны уруйдаан тохтообокко чоргуйар кэмнэригэр колхознай-профсоюзнай лааҕыр үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһыллар.

Күнүс 12 чаас. Культура оройуоннааҕы дьиэтигэр үөрбүт-көппүт оҕолор, төрөппүттэр кэлэллэр. Үөрүүлээх линейкаҕа ыҥырар горн тыаһа чугдаарар.

Лааҕырга сынньанаачылары лааҕыр ыстаарсай баһаатайа Н.Б. Кнуль линейкаҕа туруорар. Начаалынай оскуола үөрэнээччititтэн оскуолаҕа саҥа киирээччигэ тиийэ саастаах оҕолор ботугураһан миэстэлэрин булаллар.

—Табаарыс, лааҕыр начаалынньыга! Колхознай-профсоюзнай лааҕыр аһыллыытыгар үөрүүлээх линейка бэлэм! — диэн араапардыыр ыстаарсай баһаатай.

Ити кэнниттэн лааҕыр начаалынньыга Х. Петров тылы ЫБСЛКС райкомун секретарыгар С. Ивановка биэрэр.

—Күндү оҕолоор, эһиги төрөппүттэргит, профсоюзтар уонна колхоз сайыҥҥы сынньаланҥытын көрдөөхтүк, туһалаахтык атааргытыгар пионерскай лааҕыры аһар. Манна аҕыс ыйдаах үлэҕит, атыннык эттэххэ үөрэххит кэнниттэн биир ыйы сынньаныаххыт.

Төрөппүттэргит тэрийбит лааҕырдарыгар көрдөөхтүк сынньаныҥ, төрөөбүт кыраайгытын үөрэтиҥ, кэлэр үөрэх дьылыгар үөрэххэ ситиһиилээх буоларга саҥа күүһү мунньуныҥ диэн кини этиитин түмүктүүр.

Горн, барабаан тыаһа ньиргиэринэн доҕуһуоллатан оҕолор пионерскай лааҕырдарыгар бараллар. Тиийэн трибуна тула туруналлар.

Лааҕыр былааҕын этэрээт баһаатайа Тамара Петрова, Харыйалаах начаалынай оскуолатын II-с кылааһын үөрэнээччитэ Семенов Христофор уонна орто оскуола III-с кылааһын үөрэнээччитэ Колесникова Таня көтөҕөллөр.

Итинэн бэс ыйын 28 күнүгэр оройуон киинигэр 40 киһилээх профсоюзнай-колхознай лааҕыр аһылынна.

„Сардаҥа„ корр.

—☆—

Эдэр врачка махтанабын

Моойбор улахан ур (чэлкэх сыа) тахсан сылын аайы улаатан испитэ уонна-моойбун анарын эрэ кыайбат миэстэни былдьыыра, кыһын тымныыга сылдьарбын мэһэйдиирэ. Бу ыарыыны үгүс дьон операциялатар кыаллыа суоҕа диилларэ.

Ол эрээри операциялатарга быһаарыммытым. Соторутааҕыта оройуоннаабы балыыһа кылаабынай враһа Леонид Сергеевич Штин ыарыыта суохтук операциялаата, алта хонукка сытан үтүөрэн балыыһаттан таҕыстым. Онон үөрүүм улахан, эдэр врачка ис сүрэхпиттэн махтанабын.

Домна Андреева.
Харыйалаах.

ОПЫТТАН

Төрөппүттэр конференциилара

Дьоннааҕы Мечетинскэй станица элбэх олохтоохторо төрөппүттэргэ аналлаах конференцияҕа өртөн бэлэмнэммиттэрэ.

Ол күн кэлбитэ. Культура оройуоннааҕы дьиэтэ сырдыктан сырдык. Фойеҕа тэриллибит „Оҕо кухнята“ элбэх киһи болҕомтотун тардар. Остуолларга—кофе, какао, компот кутуллубут ыстакааннара, оттон миискэлэргэ араас аһылык ууруллубут. Хас биирдии өлүү аһылык аайы „Үөрэнээччилэргэ сарсыардаҥы аһылык“ диэн таблица аныыллыбыт. Үрүҥ халааттаах уонна колпактаах повар төрөппүттэргэ оҕолорго араас амтаннаах аһылыктары хайдах бэлэмнии туһунан кэпсиир.

Дьахталлар таҥас кырыйааччыны төгүрүйбүттэр. Кинилэр оҕо көстүүмүн, ис таҥаһын, ырбаахытын кырыйарга үөрэнэллэр. Оттон эр дьоннор „сатабыллаах илиилэр“ диэн выставка тула мустубуттар. Оҕолор чэрэниилэ иһитин, кыра олох мастары, остуоллары, фотокарточкаларга араас араамалары о.д.а. фанераттан олус саталлаахтык эрбээн оҥорбуттар. Ити оҥоһуктартан бары астыналлар.—Биһиги оҕолорбут барыны сатыыр буолан улаатыахтара...

Төрөппүттэр элбэх ахсааннаах боппуруостарыгар врач, юрист, учуутал, библиотекарь даҕаны биир кэмнэ эппиэти кыайан биэрбэтэхтэрэ.

Ити кэнниттэн саалаҕа төрөппүттэр конференциялара саҕаланар. Кини темата „Оҕо туһунан кэпсэтиэҕиҥ!“ диэн. Ити барыларын долгутар. Ити боппуруос быһаччы үөскээн тахсыбатаҕа. Станицаҕа төрөппүттэргэ анаммыт киножурнал үлэлээбитэ үһүс сылыгар барда. Кини районо методическай кабинетын, оскуолалар коллективтарын, культура дьиэтин советын уонна политическай уонна научнай билиилэри тарҕатар общество оройуоннааҕы отделениетын көҕүлээһиннэриттэн тэриллибитэ. Билигин дьиҥинэн төрөппүттэр университеттарыгар кубулуйда.

Манна тэриллэр консультация биэрэр лекциялар, кинофильмнар, выставкалар, оҕону дьиэҕэ иитии уонна үөрэтии эрэ боппуруостарыгар буолбакка, литератураҕа, музыкаҕа, дьиэ хаһаайыстыбатын тэрийиигэ төрөппүттэр билиилэрин кэҥэтэр.

Төрөппүттэр „Оҕолору культурнай быһыыга-майгыга иитии“, „Оҕолору искусствоҕа үөрэтии“, „Таҥара уонна айылҕа дьиктилэрин итэҕэйиини утары охсуһуу“, „Биһиги оҕолорбут дьоллоро туохханый“, „Ульяновтар кэргэттэригэр оҕолору иитии“ о.д.а. темаларга буолбут лекциялары болҕойон иһиттилэр.

Консультация - лекциялар ыйга икки төгүл ыытыллаллар. Итини опыттаах педагогтар, врачтар, юристар, культура, искусство үлэһиттэрэ, тыа хаһаайыстыбатын специалистара ыыталлар.

Хас лекция ахсын төрөппүттэр саҥаны, кэрэни истэллэр, саҥа витриналары, выставкалары көрөллөр. Хас биирдии занятие үчүгэйдик бэлэмнэнэр. Библиотекаттан сөптөөх литература булуллар, универмагтан саҥа модалары ылаллар, ону төрөппүттэргэ көрдөрөллөр. Остолобуойга саҥа ас бэлэмнэниллэр. Культура отделын үлэһиттэрэ ыытыллар лекциялар темаларыгар сөп түбэһиннэрэн кинокартиналары бэлэмниилэр. Оҕолор альбомнары, витриналары бэлэмниилэр. Ити үлэлэр барылара общественнай көҕүлээһин быһыытынан босхо ыытыллаллар.

„Аҕа—иитээччи быһыытынан“ диэн лекция элбэх кэпсэтиини таһаарда. Сэттэ кылаастаах оскуола үөрэҕин чаһын сэбиэдиссэйэ С. М. Чаенко оскуола төрөппүттэр опыттарын дьиҥнээхтик көрдөрөн, оҕолору Аҕа дойдуга бэриниилээх буоларга иитии холобурдарын чаҕылхайдык кэпсээтэ. Оҕолору иитии саамай чугас сүбэһитинэн төрөппүттэр буолаллар. Лекторга элбэх боппуруостары биэрдилэр. Лекция кэнниттэн төрөппүттэр тыл эттилэр, кинилэр оҕолорун хайдах иитэллэрин, сорох төрөппүттэр бэйэлэрин эбээһинэстэрин умналларын, оҕолорун көҥүл ыыталларын туһунан абаралларын эттилэр. Сытыы, туһалаах кэпсэтиһии кэнниттэн төрөппүттэр „Саҥа суол устун“, „Оскуолаҕа“, „Чиэһинэй буол“ диэн кылгас кинофильмнары көрдүлэр.

—Маннык лекция интэриэстээх уонна туһалаах, —дэһэллэр төрөппүттэр.

„Оҕолору кэргэҥҥэ атеистическай иитии“ диэн лекция бириэмэтигэр химия учууталлара, химическэй кружок чилиэннэрин кытта саҥаны арыйыылар опыттарын көрдөрдүлэр. Ити, лектор хас биирдии тылын ойуулаан көрдөрүүнэн буолбута. Оттон „оҕолору үлэҕэ иитии“ диэн темаҕа оҕолор БГТО комплексыгар сарсыардаҥы физическэй эрчиллиилэри оҥорон көрдөрбүттэрэ.

Икки сыллаахха тэриллибит төрөппүттэр лекторийдара сыаналаах опыты мунньуннна. Ыытыллыбыт үлэни түмүктүүргэ, оҕолору иитиигэ, төрөппүттэри кытта үлэни ыытыыга саҥа дьаһаллары бэлиэтиргэ төрөппүттэр бу маҥнайгы конференциялара анаммыта. Дакылааты районо методическай кабинетын сэбиэдиссэйэ А. Г. Мамджан оҥорбута. Оҕолору кэргэҥҥэ уонна оскуолаҕа иитии туһунан төрөппүттэр, учууталлар, общественнай тэрилтэлэр представителлэрэ тыл эппиттэрэ.

Саҥа киһини иитэн таһаарыыга эһэлэр уонна эбэлэр оруолларын, төрөппүттэр биир санаалаах буолууларын, оҕолорго үлэни, культураны таптыыры иҥэрии, төрөппүттэр, учууталлар тус бэйэлэрин үтүө холобурдарын туһунан элбэх тыллар этиллиннилэр.

Учууталынса К. П. Кравцова үлэтин төрөппүттэр биһирээтилэр. Первэй кылаастан ыла кини оҕолорго эйэҕэс уонна боччумнаах буоларга сатабыллаахтык үөрэтэр.

„Оҕо туһунан кэпсэтиэҕиҥ!“ диэн конференция кимиэхэ барытыгар биһирэннэ. Инникитин тематическай конференцияны ыытарга, араас темаларга лекциялары, дискуссиялары, выставкалары ыытарга быһаарылынна.

А. НАВОЗОВ.

Умнууга хаалбатыгар баҕарабын

Оройуон киинигэр ый аайы, ый 25 күнүн санитарнай күнүнэн биллэриллибит бачыымы биһирээбитим. Инициатива бастакы ыйыгар санитарнай күҥҥэ тэрилтэлэр ыраһырдыыга үлэлээбиттэрэ. Оттон бэс ыйын 25 күнүгэр санитарнай күн хайыы-үйэ „умнууга“ хаалла. Санэпидстанция (Моченкова Р. Т.) да кыһаммата.

Бачыымы көтөҕөн баран умнан кэбиһэрдии сыһыанаһыахха сатаммат.

«Тигээйи».

Редактор И. И. БУДИЩЕВ.

Редакция уонна типография аадырыһа: Саха АССР, Оленүек сэлиэннэтэ. Октябрьскай уулусса 15 №-рэ.

Заказ № 53 Оленекская районная типография. Тираж 400